

TÜRKİYE'DE SOSYOLOJİ

(İsimler - Eserler)

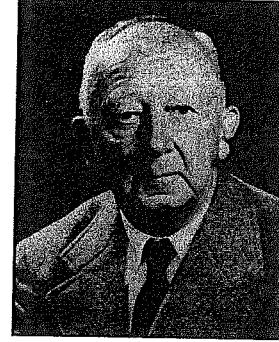
I

Derleyen: M. Çağatay ÖZDEMİR

ANKARA 2008

HANS FREYER
(1887 – 1969)

Hüseyin AKYÜZ*

Yaşamı ve Görevleri

Hans Freyer, 31.07.1887 tarihinde Leipzig kentinde doğdu. Babası Ludwig Freyer posta müdürlüğü ve annesi Helene Freyer ise hemşirelik yapıyordu. 1923 yılında Kaethe ile evlendi ve Dietrich, Ursula, Barbara ve Brigitte adında dört çocuğu oldu. Hans Freyer ve ailesi, Protestan (Evangelikan) mezhebine bağlı Hıristiyan bir aile idi (50 Klassiker der Soziologie).

1907 yılında Dresden Neustadt'da liseden (Gimnazyumdan) mezun oldu ve aynı yıl lise olgunluk sınavını da başarıyla verdikten sonra, 1907-1911 yıllarında Greifswald ve Leipzig Üniversitelerinde felsefe, tarih ve halk ekonomisi alanlarında öğrenim gördü. Leipzig Üniversitesinde "18. Yüzyıl Felsefe Tarihinin Tarihi" adı altında yaptığı çalışması ile felsefe doktoru unvanını kazandı. Aynı zamanda 1911-1914 yılları arasında Wickendorf'daki "Reformschule der Freien Schulgemeinde" isimli okulda görev aldı ve okutman olarak bu okulun reformcu çalışmalarına katkıda bulundu. Bu arada Berlin'de lisansüstü çalışmalar yaptı ve bu çalışmalar esnasında Formel Sosyolojinin öncülerinden biri olan George Simmel (1858-1918) ile tanıştı ve dostluğu Simmel'in ölümüne kadar devam etti. 1914-1918 yıllarında Birinci Dünya Savaşına katıldı. Askerlikten sonra (1920) yılında Leipzig Üniversitesine felsefe doçenti olarak atandı. Ona doçentlik ünvanını kazandıran takdim tezi, "19. Yüzyıl Felsefi Düşüncesinde Ekonominin Değerlendirilmesi" adını taşımaktaydı. 1922 yılında Leipzig Üniversitesinde privat doçent olarak -profesör adayı doçent olarak çalıştı ve 1922-1925 yılları arasında da Kiel Üniversitesinde sosyoloji profesörü olarak görev yaptı ve burada bazı önemli çalışmalarından dolayı akademik ve siyasal çevrelerce tanınmaya başladı (Hilman, 1982:224).

1925-1938 yılları arasında Leipzig'de yaşamını sürdürdü. Bu dönemde Leipzig Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde profesörlük kadrosuna atandı. Aynı yıllarda bu üniversite içerisinde "Kültür ve Evrensel Tarih Enstitüsü kuruldu (1933), bu kurumun bünyesi içerisinde politik bilimler adı altında yeni düzenlemeler yapıldı ve 1945 yılında da sosyoloji bölümü bu yan öğelerden kurtarılarak bağımsız bir bölüm haline getirildi. Freyer daha önce bu Enstitüde uzun bir zaman yönetici pozisyonunda bulunmuştu.

* Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi Sosyoloji Bölümü.